Varlıkları incele, canlılık özelliklerini düşün ve etkinlikleri tamamla.

1 Sözcükleri incele.

1. BLOK	2. BLOK	3. BLOK	4. BLOK
A) ağaç	E) papatya	I) taş	M) masa
B) kedi	F) balık	J) bulut	N) kalem
C) mantar	G) karınca	K) bisiklet	O) su
D) bakteri	H) maya	L) kitap	P) oyuncak

2 Harfleri canlı ve cansız kutularına yaz.

CANLI VARLIKLAR	CANSIZ VARLIKLAR

3 Boşlukları kelime havuzundan yararlanarak tamamla.

büyür	beslenir	çoğalır	tepki	cansız
solunum	hareket	boşaltım	canlı	gelişir

1) Canlılar doğar, _____ ve gelişir.

2) Taş ve masa _____ varlıklardır.

3) Canlılar çevreden gelen ışığa _____ verir.

4) Canlılar yaşamlarını sürdürmek için _____.

5) Canlılar nesillerini sürdürmek için _____.

6) Balık, kedi ve çiçek birer _____ varlıktır.

7) Bütün canlılar enerji elde etmek için _____ yapar.

8) Hayvanlar yer değiştirerek _____ eder.

9) Canlılar atık maddeleri _____ ile uzaklaştırır.

10) Yavru canlılar zamanla büyür ve _____.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Canlılar farklı görünse de beslenme, solunum, büyüme ve gelişme, hareket, çevreye tepki verme, çoğalma ve boşaltım gibi ortak özellikler gösterir.

1 Özellik kartlarıyla örnekleri eşleştir.

1 **BESLENME**
Enerji ve büyüme için besin alma.

2 **SOLUNUM**
Yaşam için gaz alışverişi yapma.

3 **BÜYÜME**
Zamanla gelişip olgunlaşma.

4 **HAREKET**
Yer değiştirme ya da yönelme.

5 **TEPKİ**
Işık, ses ve dokunmayı algılama.

6 **ÇOĞALMA**
Yeni canlılar meydana getirme.

7 **BOŞALTIM**
Atık maddeleri vücuttan uzaklaştırma.

2 Durumların yanına uygun özellik numarasını yaz.

- ☐ Ayçiçeğinin güneşe yönelmesi
- ☐ Tavuğun yumurtlaması
- ☐ İnsanın terlemesi
- ☐ Bebeğin çocuk olması
- ☐ İneğin ot yemesi
- ☐ Kedinin yavrulaması
- ☐ Bir kuzunun zamanla koyun olması
- ☐ Kedinin mama yemesi
- ☐ Balığın yüzmesi
- ☐ Kuşun tehlikeden kaçması
- ☐ Ağacın yaprak dökmesi
- ☐ Fasulyenin ışığa yönelmesi

3 Doğru ifadeler için D, yanlış ifadeler için Y yaz.

- ☐ Bütün canlılar aynı şekilde hareket eder.
- ☐ Cansız varlıklar çoğalabilir.
- ☐ Bütün canlılar solunum yapar.
- ☐ Çoğalma neslin sürmesini sağlar.
- ☐ Bitkiler de canlıdır ve büyür.
- ☐ Mantarlar kendi besinini üretmez.
- ☐ Her canlı yer değiştirir.
- ☐ Boşaltım canlıların ortak özelliğidir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Canlıları benzer özelliklerine göre bitkiler, hayvanlar, mantarlar ve mikroskobik canlılar olarak gruplandırabiliriz.

1 Dört canlı grubunu incele.

BİTKİLER

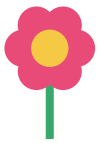

Kendi besinini üretir.

HAYVANLAR

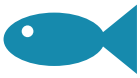

Besinini dışarıdan alır.

MANTARLAR

Nemli ortamlarda görülebilir.

MİKROSKOBİK CANLILAR

Çoğu mikroskopla görülür.

2 Canlıları uygun gruba yaz.

gül	kurbağa	maya mantarı	bakteri
çam ağacı	karınca	şapkalı mantar	öglena
papatya	balık	küf mantarı	amip

Bitkiler	Hayvanlar	Mantarlar	Mikroskobik

3 Hangisi farklı gruptadır? İşaretle.

- ☐ A) çam – gül – papatya – kedi
- ☐ B) karınca – balık – kurbağa – kuş
- ☐ C) maya – küf – mantar – ağaç
- ☐ D) bakteri – amip – öglena – balık
- ☐ E) kedi – tavşan – kuş – gül
- ☐ F) çam – papatya – lale – mantar

Seçtiğin iki yanıtın nedenini yaz:

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Bir bitkinin tohumdan başlayıp yeni tohumlar oluşturuncaya kadar geçirdiği aşamalar yaşam döngüsünü oluşturur.

1 Yaşam döngüsü aşamalarını açıklamalarla eşleştir.

A) Tohum	☐ 1) Genç bitkinin ilk yaprakları oluşur.
B) Çimlenme	☐ 2) Yeni bitkileri oluşturabilecek yapı gelişir.
C) Fide	☐ 3) Kök ve küçük gövde çıkmaya başlar.
D) Çiçekli bitki	☐ 4) Bitki üreme yapıları olan çiçekleri oluşturur.
E) Meyve ve yeni tohum	☐ 5) Yaşam döngüsünün başlangıç yapısıdır.

2 Aşamaları oluş sırasına göre 1’den 5’e numaralandır.

☐ Bitki çiçek açar ve meyve oluşturur.

☐ Tohum uygun koşullarda çimlenir.

☐ Meyvenin içindeki tohum toprağa düşer.

☐ Fide büyüyerek yetişkin bitki olur.

☐ Kök ve küçük gövde oluşmaya başlar.

3 Çimlenme deneyi: Tahmin et ve yaz.

A kabı su ve uygun sıcaklık alıyor. B kabı su almıyor. C kabı çok soğukta tutuluyor.

a) Hangi kaptaki tohumlar çimlenir? Neden?

b) Çimlenme için gerekli üç koşulu yaz.

4 Kısa cevap.

Çiçek ve meyvenin yaşam döngüsündeki görevini yaz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

İnsanlar çevrelerini beş duyu organıyla algılar. Hayvanlar ve bitkiler de ışık, ses, koku, sıcaklık ve dokunma gibi uyarılara tepki verir.

1 Duyu organlarını görevleriyle eşleştir.

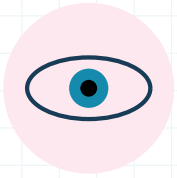

GÖZ

A

KULAK

B

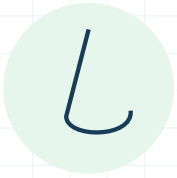

BURUN

C

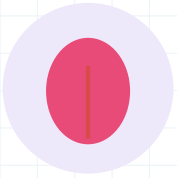

DİL

D

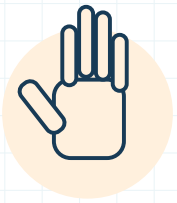

DERİ

E

☐ 1. Sesleri algılar.

☐ 2. Renk ve şekilleri algılar.

☐ 3. Sıcaklık ve sertliği algılar.

☐ 4. Kokuları algılar.

☐ 5. Tatları algılar.

2 Durumu okuyup kullanılan duyu organını yaz.

1. Elif çorbanın sıcak olduğunu fark etti. _____
2. Mert zilin çaldığını duydu. _____
3. Duru limonun ekşi olduğunu anladı. _____
4. Arda kırmızı gülleri seçti. _____
5. Selin kekin kokusunu aldı. _____
6. Ece buzun soğukluğunu fark etti. _____
7. Can kuşların sesini duydu. _____
8. Ada gökkuşağını izledi. _____
9. Bora nanenin kokusunu aldı. _____
10. Duru balın tatlı olduğunu anladı. _____

3 Canlıların tepkilerini yorumla.

Ayçiçeği gün boyunca ışığın geldiği yöne döner.

Uyaran: _____

Tepki: _____

Kedi yüksek bir ses duyunca saklanır.

Uyaran: _____

Tepki: _____

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

1 Sağlıklı davranışları işaretle.

Göz

- [ ] Kitabı yeterli ışıkta ve uygun uzaklıkta okumak.
- [ ] Televizyonu çok yakından izlemek.

Kulak

- [ ] Yüksek sesli ortamlardan uzak durmak.
- [ ] Kulağı sert cisimle temizlemek.

Burun

- [ ] Bilinmeyen maddeleri koklamamak.
- [ ] Buruna küçük cisimler sokmak.

Dil

- [ ] Çok sıcak yiyecekleri bekletmek.
- [ ] Diş ve dil temizliğini önemsememek.

Deri

- [ ] Güneşte koruyucu kullanmak.
- [ ] Kesici cisimlerle oynamak.

2 Doğru davranışlara D, yanlış davranışlara Y yaz.

- [ ] Ekranda gözlerimizi dinlendirmek.
- [ ] Başkalarının gözlüğünü kullanmak.
- [ ] Burnumuzu temiz tutmak.
- [ ] Çok sıcak yiyeceği hemen yemek.
- [ ] Derimizi temiz tutmak.
- [ ] Yüksek sesten uzak durmak.
- [ ] Kulağa sert cisim sokmak.
- [ ] Güneşte koruyucu kullanmak.
- [ ] Bilinmeyen maddeyi koklamak.
- [ ] Diş ve dilimizi temizlemek.

3 Sorunu oku, iki öneri yaz.

Bora, tablet ekranına çok yakından ve uzun süre bakıyor. Akşam gözlerinin yorulduğunu söylüyor.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Her soruda doğru seçeneği işaretle. Her soru 5 puandır.

1. Hangisi cansız bir varlıktır?

- A) Kelebek
- B) Taş
- C) Çam ağacı

2. Canlıların ortak özelliklerinden biri hangisidir?

- A) Çoğalma
- B) Paslanma
- C) Erime

3. Hangisi bitkiler grubundadır?

- A) Papatya
- B) Mantar
- C) Karınca

4. Maya hangi canlı grubundadır?

- A) Hayvanlar
- B) Mantarlar
- C) Bitkiler

5. Çoğu gözle görülemeyen canlılar neyle incelenir?

- A) Teleskop
- B) Mikroskop
- C) Dürbün

6. Bitkinin yaşam döngüsü genellikle neyle başlar?

- A) Tohum
- B) Meyve
- C) Çiçek

7. Çimlenme için hangisi gerekli değildir?

- A) Su
- B) Uygun sıcaklık
- C) Oyuncak

8. Tırtıldan sonra hangi aşama gelir?

- A) Yumurta
- B) Krizalit
- C) İribaş

9. Kurbağanın yavrusuna ne ad verilir?

- A) İribaş
- B) Tırtıl
- C) Civciv

10. Bir zilin sesini hangi organımız algılar?

- A) Kulak
- B) Dil
- C) Burun

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Değerlendirme testinin devamı • Soruları dikkatle oku.

11. Bir cismin pürüzlü olduğunu nasıl algılarız?

- A) Görme
- B) Dokunma
- C) Tat alma

12. Çiçeğin kokusunu hangi organımızla alırız?

- A) Deri
- B) Burun
- C) Göz

13. Hangisi göz sağlığını korur?

- A) Yakından ekran
- B) Uygun ışık
- C) Başkasının gözlüğü

14. Hangisi kulak sağlığına zarar verir?

- A) Yüksek ses
- B) Sessiz ortam
- C) Kulaklık sesini azaltmak

15. Ayçiçeğinin ışığa yönelmesi neyi gösterir?

- A) Tepki verme
- B) Cansızlık
- C) Boşaltım

16. Hangisi doğrudur?

- A) Mantar bitkidir.
- B) Taş çoğalır.
- C) Balık canlıdır.

17. Hangisi mantarlar grubundadır?

- A) Küf
- B) Gül
- C) Kedi

18. Canlıların atık maddeleri uzaklaştırmasına ne denir?

- A) Boşaltım
- B) Çimlenme
- C) Sınıflandırma

19. Hangisi deri sağlığını korur?

- A) Güneşten korunmak
- B) Kesici cisimle oynamak
- C) Yarayı kirli bırakmak

20. Bakteriler çoğunlukla nasıl görülür?

- A) Çıplak gözle
- B) Mikroskopla
- C) Dürbünle

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

☐ Konuları anladım. ☐ Biraz daha çalışmalıyım. ☐ Destek isteyeceğim.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Öncülleri ve verilen durumları dikkatle inceleyerek doğru seçeneği işaretle.

21. Aşağıdaki ifadeleri incele.
I. Ağaç büyür.
II. Taş çoğalır.
III. Kedi solunum yapar.
Hangileri canlılık özelliğidir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) I, II ve III

22. Eşleştirmeleri incele.
I. Gül – bitki
II. Maya – mantar
III. Bakteri – mikroskobik canlı
Hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III

23. Ayçiçeği ışığa yöneliyor, sarmaşık desteğe dolanıyor. Bu iki olay hangi ortak özelliği gösterir?

- A) Uyarılara tepki
- B) Boşaltım
- C) Çoğalma

24. Aşağıdaki grupların hangisinde farklı bir canlı vardır?

- A) Gül–çam–papatya
- B) Kedi–balık–kurbağa
- C) Maya–küf–karınca

25. Aşağıdaki ifadeleri incele.
I. Bitkiler solunum yapar.
II. Bütün canlılar yer değiştirir.
III. Canlılar çoğalabilir.
Hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III

26. Kaplardaki koşullar şöyledir.
A: Su + uygun sıcaklık
B: Su + soğuk ortam
C: Sıcak ortam + susuz
En hızlı çimlenme hangi kapta olur?

- A) A kabı
- B) B kabı
- C) C kabı

27. Tohum, fide, çiçekli bitki ve çimlenme aşamalarının doğru sırası hangisidir?

- A) Tohum–çimlenme–fide–çiçek
- B) Fide–tohum–çiçek–çimlenme
- C) Çiçek–fide–tohum–çimlenme

28. Kelebek ve kurbağanın yaşam döngüleri için hangisi ortaktır?

- A) Yumurtayla başlama
- B) Tırtıl evresi geçirme
- C) Krizalit oluşturma

29. Nemli ekmeğin üzerinde oluşan küf hangi canlı grubundadır?

- A) Bitkiler
- B) Mantarlar
- C) Hayvanlar

30. Canlıların benzer özelliklerine göre raflara ayrılması aşağıdakilerden hangisine benzer?

- A) Kitapları konularına göre ayırma
- B) Kitapları rastgele dizme
- C) Bütün ürünleri tek rafa koyma

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Duyu organları, canlıların tepkileri ve sağlık bilgilerini birlikte kullan.

31. Gözleri kapalı Ece, arkadaşını sesinden ve parfümünden tanıyor. Hangi organları kullanmıştır?

- A) Kulak ve burun
- B) Göz ve deri
- C) Dil ve göz

32. Bir elmanın kırmızı ve pürüzsüz olduğunu anlamak için sırasıyla hangi duyular kullanılır?

- A) Görme–dokunma
- B) Koklama–tatma
- C) İşitme–görme

33. Ekranı yakından ve sesi çok açık izleyen bir çocuğun hangi organları zarar görebilir?

- A) Göz ve kulak
- B) Burun ve dil
- C) Deri ve burun

34. Hangisi duyu organlarının sağlığını koruyan bir davranıştır?

- A) Bilinmeyen maddeyi koklamak
- B) Kulağa sert cisim sokmak
- C) Ekranda düzenli mola vermek

35. Davranışları incele.
I. Kitabı uygun uzaklıkta tutmak
II. Yüksek sesten kaçınmak
III. Çok sıcak yemek yemek
Hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III

36. Kedi sesten kaçıyor, ayçiçeği ışığa dönüyor. Bu örneklerden hangi sonuca ulaşılır?

- A) Canlılar uyarılara tepki verir
- B) Yalnız hayvanlar hareket eder
- C) Bitkiler cansızdır

37. Duyu organı–görev eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Göz–görme
- B) Burun–tat alma
- C) Deri–dokunma

38. Ayşe kekin kokusunu aldı, tadına baktı, sıcaklığını fark etti. Organların sırası hangisidir?

- A) Burun–dil–deri
- B) Dil–burun–göz
- C) Kulak–dil–deri

39. “Sesleri duyarım; yüksek sesten zarar görürüm.” bilmecesinin cevabı hangisidir?

- A) Göz
- B) Kulak
- C) Burun

40. İfadeleri incele.
I. Mantarlar bitkidir.
II. Balık canlıdır.
III. Taş çoğalır.
D–Y sırası hangisidir?

- A) Y–D–Y
- B) D–D–Y
- C) Y–Y–D

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026